

BESLUT

2022-10-03 Dnr: 22/01830

SAKEN

Morgonstudion, SVT1, 2022-06-14, inslag om global livsmedelskris till följd av kriget i Ukraina; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Inslagen frias. De strider inte mot kraven på opartiskhet och saklighet.

INSLAGEN

Inslagen handlade om att chefen för FN:s matprogram (NN) varnat för att kriget i Ukraina kommer att leda till en global livsmedelskris. Det första inslaget presenterades av en programledare enligt följande.

Kriget i Ukraina får stora konsekvenser för livsmedelsförsörjningen världen över. Sedan kriget inleddes i februari så blockerar Ryssland Ukrainas Svartahavskust och över 20 miljoner ton vete, majs och andra grödor sitter fast i överfulla silos i ukrainska hamnar. NN, som är vår nästa gäst [...]. I ett uppmärksammat tal under ett FN-möte för ett tag sedan så riktade han sig direkt till Vladimir Putin och vädjade om att Ryssland ska öppna Ukrainas hamnar mot Svarta havet, annars kommer tusen och åter tusen utav världens allra fattigaste dö i svält, menar han.

Sedan visades delar av det tal NN hade hållit i FN, bland annat den del där han vädjade till Rysslands president att öppna de ukrainska hamnarna. Därefter intervjuades NN i studion av en programledare. Vid ett tillfälle under intervjun upprepade NN samma budskap om att Rysslands president skulle öppna de ukrainska hamnarna.

Det andra inslaget presenterades av en programledare enligt följande.

Kriget i Ukraina har skapat stora problem för världens livsmedelsförsörjning. Ukraina är en stor spannmålsproducent och sedan kriget startade har Ryssland blockerat Ukrainas Svartahavskust. Vilket gör att 20 miljoner ton spannmål är kvar i landet. I dag är chefen för FN:s matprogram, World Food Programme, på besök i Sverige och så här säger han om världens matsituation.

Inslaget avslutades med att delar av en intervju med NN visades.

ANMÄLAN

Anmälaren anser att det var fel att i inslagen påstå att Ryssland blockerar ukrainska hamnar och därmed sätter stopp för import och export. Enligt anmälaren beror problemet delvis på att Ukraina har minerat hamnarna och själva måste rensa hamnarna från minor. Ryssland har erbjudit sig att skapa säkra korridorer i Svarta havet och även erbjudit transportvägar via land.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television AB (SVT) anser att inslagen överensstämmer med kraven på opartiskhet och saklighet och anför i huvudsak följande.

Allt sedan Ryssland inledde sin storskaliga invasion av Ukraina har kontrollen över kusten mot Svarta havet varit ett viktigt mål. Ryssland har under hela kriget på olika sätt hindrat Ukrainas export och import. Om detta har SVT löpande rapporterat. Problemen med att skeppa spannmål från hamnarna beror i detalj på flera faktorer, orsakade av de olika stridande parternas agerande för att säkra sina positioner. Men i grunden är Rysslands invasion av Ukraina orsak till det rådande läget.

I de aktuella inslagen redogjordes inte för problematikens hela komplexitet, eftersom fokus var NN och det tal han tidigare hållit i FN samt den globala livsmedelskris som exportproblemen förväntades orsaka. I presentationen av NN sammanfattade SVT bakgrunden i formuleringen ”Sen kriget inleddes i februari så blockerar Ryssland Ukrainas Svartahavskust”. SVT anser inte att den kortfattade formuleringen utlämnade något av avgörande betydelse. När NN:s tal sammanfattades användes det något mer specifika ”... att Ryssland ska öppna Ukrainas hamnar ...”. Det framgick tydligt att detta var NN:s formulering, inte SVT:s.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SVT ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet).

Kraven på opartiskhet och saklighet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Med hänsyn till den vidsträckta yttrandefriheten kan kraven ställas lägre i fråga om intervjuade, debattdeltagare och andra så kallade tillfälliga medverkande.

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att utgångspunkten för inslagen var att chefen för FN:s matprogram varnat för att kriget i Ukraina kommer leda till en global livsmedelskris. Det förhållandet att det i inslagen inte redogjordes för hela bakgrunden till att skepp inte kan lämna ukrainska hamnar medför mot bakgrund av utgångspunkten inte att inslagen strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

Detta beslut har fattats av Dag Mattsson, Bo-Erik Gyberg, Erik Fichtelius Sofia Olsson Olsén och Linnéa Jonjons efter föredragning av David Claesson.

För granskningsnämnden

Dag Mattsson

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	Dag Edvin Bror Mattsson
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_083c8c74d1cc958a1e1bbdd91aad120f7c
DATUM & TID:	2022-10-03 07:01:22 +02:00

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2022-10-03 07:01:28 +02:00
Ref: 49660SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)